Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (Jud. Holevițcaia Liudmila)
Dosarul nr. 3a-315/24
2-22031998-02-3a-28022024

D E C I Z I E

10 septembrie 2024 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Vascan Diana

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2023, prin care s-a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de Prodan Andrei către Serviciului Fiscal de Stat privind anularea avizului de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021,

A C O N S T A T A T :

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 4 martie 2022, Prodan Andrei a depus acțiunea în contencios administrativ către Serviciului Fiscal de Stat, terți Prodan Lidia și Prodan Veaceslav, solicitând anularea avizului de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021 și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 19 noiembrie 2021 Direcția generală deservire fiscală mun. Chișinău, DDF Râșcani a întocmit avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021, conform căruia contribuabilul Prodan Andrei urmează să achite impozitul în mărime de 16 883,31 lei, ce a fost calculat din obiectele impuse impozitării, şi anume: bunurile imobile cu nr. cadastral: *****, mun. Chişinău, sect. Ciocana, bd. *****ap. 4; 2.*****, mun. Chişinău, orașul *****; *****, mun. Chişinău, orașul *****; *****, mun. Chişinău, orașul *****; *****, mun. Chişinău, sect. Buiucani, str. *****.

Reclamantul a menționat că la 21 iulie 2021 a înregistrat dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 4, situat în mun. Chişinău, sect. Ciocana bd. *****, în baza certificatului de moștenitor nr. 1-95 din 1 iunie 2021. Conform certificatului eliberat de Agenția Servicii Publice din 22 iulie 2021, dreptul de proprietate a fost înregistrat 1 cotă parte, cu indicarea proprietarilor Prodan Lidia, reclamantul Prodan

Andrei şi Prodan Veaceslav, în baza certificatelor de moştenitori. Nu este clar care este motivul că DGAF mun. Chişinău, DDF Râşcani a calculat impozitul pe bunul imobil cu nr. cadastral *****, doar pentru contribuabilul Prodan Andrei, or, proprietarii acestui bun sunt şi Prodan Lidia, Prodan Veaceslav.

În acelaşi sens, reclamantul a enunțat că, la 22 iunie 2021 a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile cu nr. cadastrale *****, *****, *****, în baza certificatului de moștenitor nr. 1-95 din 1 iunie 2021. Conform certificatului eliberat de Agenția Servicii Publice din 5 iulie 2021, dreptul de proprietate a fost înregistrat cota parte 1, cu indicarea proprietarilor Prodan Lidia, reclamantul Prodan Andrei şi Prodan Veaceslav, în baza certificatelor de moștenitori. La fel, care este motivul ca DGAF mun. Chişinău, DDF Râşcani a calculat impozitul pe bunurile imobile cu nr. cadastrale *****, *****, ***** şi *****, doar pentru reclamant, nu este clar, or, coproprietari a acestor bunuri sunt Prodan Lidia și Prodan Veaceslav.

Reclamantul a expus că la 2 decembrie 2021 a depus cerere prin care a solicitat de a fi revizuit Avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021. În conținutul cererii a fost reținut următorul calcul: pentru bunurile imobile cu nr. cadastrale *****, ***** şi *****, 3/8 din 50%, care au fost moștenite de către contribuabilul Prodan Andrei constituie: 127 851,38 lei, 15 184, 88 lei şi 6 540,19 lei = 149 576,45 lei. Pentru bunul imobil cu nr. cadastral *****, 3/8 din 50% care au fost moștenite de către contribuabilul Prodan Andrei constituie 176 438,06 lei. Astfel, baza impozabilă totală a contribuabilului Prodan Andrei constituie suma de 697 684, 51 lei, iar SFS urma să calculeze impozitul pe avere din această sumă şi nu din suma de 2 110 414 lei.

Reclamantul a notat că la solicitarea sa de a explica situația creată, a primit răspunsul de la SFS din data de 06.12.2021, cu nr.26/2-2-14, prin care s-a indicat precum că pentru schimbările de rigoare în sistemul informațional al SFS, a fost transmisă interpelarea către IP „Agenţia Servicii Publice”. La data de 30.12.2021, SFS a expediat în adresa contribuabilului scrisoarea nr. 11-03/29955/2021, prin care a indicat în cazul în care bunurile imobile se află în proprietate comună în devălmășie, precum este cazul dat, informația se furnizează pe unul din coproprietari (în cazul examinat informația a fost transmisă pe cet. Prodan Andrei). Se constată faptul că nu au fost depistate careva divergențe sau abateri între informația furnizată către SFS şi informația deținută în Registrul bunurilor imobile. La data de 31.01.2022, SFS a expediat în adresa contribuabilului scrisoarea nr.26/1-01-09-170, prin care a indicat că avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 a fost emis în strictă conformitate cu prevederile legislație în vigoare şi datele din registrul bunurilor mobile.

Reclamantul a susținut că prin actele sale administrative Serviciul Fiscal de Stat abuzează de puterea administrativă pe care o deține, interpretează normele legale eronat prin ce majorează ilegal sarcina financiară pusă față de reclamant.

Reclamantul a specificat că autoritatea publică pârâtă a aplicat greșit normele legale ale Codului fiscal, şi anume, art. 287^2-287^4 din Codul fiscal, precum și a încălcat prevederile art. 10, 21 și 25 din Codul administrativ.

Reclamantul făcând referire la prevederile art. 208 din Codul administrativ, a precizat că a fost contestat Avizul de plata la impozitul pe avere pentru anul 2021 din 19.11.2021, iar prin cererea reclamantului din 2 decembrie 2021 a fost respectată procedura prealabilă, ultimul răspuns al Serviciului Fiscal de Stat din 31.01.2022 cu nr. 26/1-01-09-170 a fost recepționat de contribuabil la data de 18.02.2022. Prin urmare, reclamantul consideră că a respectat termenul legal de a înainta prezenta cerere de chemare în judecată, cu respectarea procedurii prealabile şi a competenței teritoriale.

Reclamantul a invocat că prin acțiunile Serviciului Fiscal de Stat au fost încălcate dreptul sale, şi anume, prevederile art. 8 alin. (1) lit. b) din Codul fiscal. O astfel de abordare, reclamantul consideră că constituie o încălcare directă a jurisprudenței CEDO, art. 7, şi anume: cauza *Prigală v. Republica Moldova* (nr. 36763/06) Hotărârea din 13 februarie 2018 (f.d. 4-7).

La 4 octombrie 2022, reclamantul Prodan Andrei, reprezentat de avocatul Pînzaru Dorian a depus cerere de concretizare a părților în proces, unde a indicat în calitate de pârât, Serviciul Fiscal de Stat (f.d. 36-38).

Poziția pârâtului pe marginea acțiunii:

La 17 mai 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință, prin care și-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată de Prodan Andrei și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, autoritatea publică pârâtă a invocat că la 19 noiembrie 2021 de către Serviciul Fiscal de Stat a fost emis Avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021, nr. 0000214921, conform căruia, reclamantului Prodan Andrei i-a fost calculat impozit pe avere pentru anul 2021, în sumă de 16 883,31 lei. Nefiind de acord cu Avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 menționat, reclamantul Prodan Andrei a depus la data de 02.12.2021 cerere, la Serviciul Fiscal de Stat, prin care a solicitat revizuirea acestuia. La 6 decembrie 2021, Serviciul Fiscal de Stat, prin scrisoarea nr. 26/2-2-14/131084, a informat reclamantul despre necesitatea verificării informației privind obiectul impunerii cu impozitul pe avere din sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat în corespundere cu datele registrului bunurilor imobile, fiind expediată o interpelare în acest sens către Departamentul Cadastru din cadrul I.P. „Agenţia Servicii Publice”. Ulterior, după recepționarea răspunsului Departamentului Cadastru din cadrul I.P. „Agenţia Servicii Publice”, la data de 31.01.2022, Serviciul Fiscal de Stat, prin scrisoarea nr.26/1-01-09-170, suplimentar la răspunsul expediat anterior, prin scrisoarea nr.26/2-2-14/131084, a oferit explicații, privind modul de determinare a obiectului impunerii şi a bazei impozabile a impozitului pe avere în corespundere cu

legislația în vigoare, precum şi a comunicat reclamantului despre lipsa temeiului legal de modificare a Avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021.

Cu referire la argumentul invocat de reclamant în cererea de chemare în judecată, precum că, la emiterea Avizului de plată la impozitul pe avere nu a fost luat în considerație faptul că bunurile imobile sunt deținute în proprietate comună de cet. Prodan Andrei, Prodan Veaceslav şi Prodan Lidia cu cota 1.0., autoritatea publică pârâtă a menționat că, urmare a examinării materialelor aferente cazului, s-a constatat că, potrivit Avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021, cet. Prodan Andrei i-a fost calculat impozit pe avere în sumă de 16 883,31 lei aferent bunurilor imobile cu numerele cadastrale *****, *****,*****, *****, *****, care potrivit Registrului bunurilor imobile deținut de I.P. „Agenţia Servicii Publice" Departamentul Cadastru, aparțin cu drept de proprietate comună în devălmășie cet. Prodan Andrei, Prodan Veaceslav şi Prodan Lidia.

Autoritatea publică pârâtă a reiterat prevederile art. 287^2-287^6 din Codul fiscal, art. 510 alin. (2) din Codul civil, art. 22 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998 și a menționat că prin scrisoarea nr. 11-03/29955/2021 din 30 decembrie 2021 a Departamentului Cadastru din cadrul ASP, s-a constatat că, dreptul titularilor Prodan Andrei, Prodan Veaceslav şi Prodan Lidia asupra bunurilor imobile, menţionate în cererea de chemare în judecată, a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile în temeiul certificatului de moștenitor legal nr. 1-94 din 01.06.2021. Totodată, se menţionează faptul că, mărimea cotelor-părţi din certificatul de moștenitor legal reflectă cota deținută de moștenitori din întregul patrimoniu succesoral şi nu identifică cota-parte a moștenitorului dintr-un anumit bun imobil.

Autoritatea publică pârâtă a făcut trimitere la prevederile art. 248^5 și 248^7 din Codul civil și a susținut că în certificatul de moștenitor sunt descrise cotele-părţi din întregul patrimoniu succesoral şi nu concret dintr-un anumit bun imobil, până la partajul masei succesorale, moștenitorii sunt înregistrați în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate comună în devălmășie. Dat fiind faptul că, la situația din 1 noiembrie 2021, conform informației furnizate de ASP, bunurile imobile cu numerele cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, ce aparțin cu drept de proprietate comună în devălmășie cet. Prodan Andrei, Prodan Veaceslav şi Prodan Lidia au întrunit condițiile stabilite de art. 287^3 alin. (1) din Codul fiscal, astfel că a fost emis Avizul de plată corespunzător. Respectiv, în conexiunea prevederilor legale invocate *supra*, Avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 în privința subiectului impunerii Prodan Andrei şi a obiectelor impunerii, a fost emis de către Serviciul Fiscal de Stat, în strictă conformitate cu prevederile legislaţiei, conform datelor deținute în registrul bunurilor imobile, furnizate de către ASP, în temeiul prevederilor Titlului VII din Codul fiscal. Prin urmare, luând în considerare faptul că, la situația din 1 noiembrie 2021, bunurile imobile cu numerele cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, aparțin cu drept de proprietate comună în

devălmășie cet. Prodan Andrei, Prodan Veaceslav şi Prodan Lidia, în condițiile stabilite de art. 287^3 alin.(1) din Codul fiscal, care indică că, toți proprietarii (coproprietarii) poartă răspundere solidară pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale față de BPN, se constată că reclamantul Prodan Andrei, este subiect al impunerii cu impozitul pe avere pentru perioada anului 2021.

În lumina celor expuse, autoritatea publică pârâtă a relevat despre legalitatea actului administrativ contestat - Avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 nr. 0000214921 din 19 noiembrie 2021 şi lipsa temeiurilor legale de anulare a acestuia (f.d. 25-28).

Poziția terților pe marginea acțiunii:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 28 octombrie 2022, au fost atrași în proces, în calitate de terți, Prodan Lidia și Prodan Veaceslav.

La 23 martie 2023, persoana terță Prodan Lidia a depus referință, prin care a solicitat admiterea acțiunii în sensul formulat.

În susținerea poziției sale, persoana terță a indicat că la 21 iulie 2021, împreună cu feciorii Andrei şi Veaceslav a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile, cu numerele cadastrale *****, *****, *****, în baza certificatului de moștenitor nr. 1-94, 1-95, 1-96 din 1 iunie 2021. Conform certificatului eliberat de Agenția Servicii Publice din data 22 iulie 2021, dreptul de proprietate a fost înregistrat cota parte 1, cu indicarea proprietarilor Prodan Lidia, Prodan Andrei şi Prodan Veaceslav.

Persoana terță a menționat că la data de 17 august 2022 în baza Contractului de partaj al proprietății comune în devălmășie nr. 1-169 din 16 august 2022, a fost înregistrat: 1. Dreptul de proprietate asupra 3/16 cotă parte din bunurilor imobile *****, *****, ***** – proprietar Prodan Andrei. 2. Dreptul de proprietate asupra 3/16 cotă parte din bunurilor imobile *****, *****, ***** – proprietar Prodan Veaceslav. 3. Dreptul de proprietate asupra 5/8 cotă parte din bunurilor imobile *****, *****, ***** – proprietar Prodan Lidia.

Persoana terță a notat că la data de 17 august 2022 în baza Contractului de partaj al proprietății comune în devălmășie nr. 1-170 din 16 august 2022, a fost înregistrat: 1. dreptul de proprietate asupra 3/16 cotă parte din bunul imobil ***** – proprietar Prodan Andrei. 2. dreptul de proprietate asupra 3/16 cotă parte din bunul imobil ***** – proprietar Prodan Veaceslav. 3. dreptul de proprietate asupra 5/8 cotă parte din bunul imobil ***** – proprietar Prodan Lidia. Care este motivul că DGAF mun. Chişinău, DDF Râșcani a calculat impozitul pe bunurile imobile cu nr. cadastrale *****, *****, ***** şi *****, doar pentru contribuabilul Prodan Andrei, nu este clar, or, coproprietari a acestor bunuri sunt şi Prodan Lidia, Prodan Veaceslav, iar terțul dețin cota cea mai mare 5/8.

Astfel, persoana terță consideră că Avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 din 19 noiembrie 2021, eliberat în adresa lui Prodan Andrei este unul greșit. Or, conform art. 510 alin. (2) din Codul civil, care prevede că, momentul

dobândirii dreptului de proprietate, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înregistrării în registrul bunurilor imobile. Drept urmare, terțul specifică că, a dobândit dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile la data înregistrării acestui drept, şi anume, la 21 iulie 2021 conform certificatului de la Agenția Servicii Publice, SCT Chişinău.

Persoana terță a reiterat prevederile art. 277 alin. (1) lit. a), 288 alin. (1), 287^2 alin. (3) din Codul fiscal și a menționat că, la caz lipsește un acord comun între ea şi feciori la achitarea impozitului pentru anul 2021, or, nici nu a fost contactată de către Serviciul Fiscal de Stat în acest sens, a aflat despre Avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 de la feciorul Prodan Andrei, căci de fapt ar fi vrut să fie calculat pe numele său şi să-l achite.

În acelaşi sens, persoana terță Prodan Lidia a mai invocat că nu pot fi reținute alegațiile Serviciului Fiscal de Stat, precum că: „în certificatul de moștenitor sunt descrise cotele-părţi din întregul patrimoniu succesoral şi nu concret dintr-un anumit bun imobil (…), astfel, se constată că Prodan Andrei, este subiect al impunerii cu impozitul pe avere pentru perioada 2021", or, constatările Serviciului Fiscal de Stat nu sunt bazate pe probe, așa cum prevede art. 87 din Codul administrativ, dar pe un formalism excesiv, nefiind conformă prevederilor art. 21 și 25 din Codul administrativ.

Persoana terță a susținut că autoritatea publică pârâtă, desfășurând activitatea administrativă, nu a ținut cont de principiul legalității la emiterea actelor administrative contestate, ceea ce a dus la emiterea unor acte administrative ilegale, or, perceperea impozitului pe bunurile imobiliare de la Prodan Andrei, persoană care nu este proprietar la 1.0. cotă parte al bunurilor imobiliare cu numerele cadastrale *****, *****, ***** şi *****, care de fapt se află în proprietate comună în diviziune a mai multor persoane, este contrar scopului legii, art. 277 alin. (2)-(4) din Codul fiscal (f.d. 68-71).

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2023, s-a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de Prodan Andrei către Serviciului Fiscal de Stat privind anularea avizului de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță, în esență, a reţinut că „*reclamantului Andrei Prodan îi aparține dreptul asupra 3/16 cotă-parte din dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile situate în mun. Chişinău, *****, fapt confirmat şi prin extrasul din Registrul bunurilor imobile eliberat de Agenția Servicii Publice.*

*Totodată, se remarcă că, bunul imobil cu nr. cadastral *****, situat în mun.Chişinău, sect.Buiucani, str. *****, ap. 36, cu suprafața de 141,80 m^2 și bunul imobil cu nr. ***** din mun. Chişinău, sect. Ciocana, *****, aparține cu drept de*

proprietate în devălmășie reclamantului Prodan Andrei și terților Prodan Lidia și Prodan Veaceslav.

Prin urmare, instanța a constatat că, la caz lipsește un acord comun între proprietarii bunurilor imobile proprietate comună în devălmășie supuse impozitării în baza avizului contestat prin prezenta acțiune, pentru anul 2021, or, reclamantului în cazul în speță îi aparține doar 3/8 cotă parte, fiind coproprietar al bunurilor indicate în avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 cu nr.0000214921 din 19.11.2021. Astfel, având în vedere circumstanțele expuse, nu este clar care a fost motivul eliberării avizului specificat supra doar în privința reclamantului, contrar prevederilor legale.

*Astfel, instanța a stabilit cu certitudine că, deși reclamantului îi aparține doar 3/8 cotă parte din patrimoniul succesoral rămas după decesul tatălui său, adică 3/16 cotă parte, fiind coproprietar al bunurilor imobile: cu nr.***** din mun.Chișinău, sect.Ciocana, *****, cu suprafața de 66,40 m^2; cu nr.cadastral *****.000 din mun.Chișinău, *****, cu suprafața 20,60 m^2; cu nr. cadastral *****.000 din mun.Chișinău, *****, cu suprafața 214,60 m^2; cu nr. cadastral *****.000 din mun.Chișinău, *****, cu suprafața 37,20 m^2; cu nr. cadastral ***** din mun.Chișinău, sect.Buiucani, str.*****, ap.36, Serviciul Fiscal de Stat a menționat în avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 cu nr.0000214921 din 19.11.2021, cota parte deținută de Andrei Prodan – 1.00, contrar informației și datelor autentice, răspunderea solidară pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale, în cazul în speță, urmând a fi pusă pe seama tuturor proprietarilor (coproprietarilor).*

În cumulul celor expuse, instanţa a constatat cu certitudine că, avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2021 nr. 0000214921 din 19.11.2021, eliberat pe numele reclamantului Andrei Prodan, este emis cu încălcarea principiului legalității, care obligă, inclusiv autoritatea publică pârâtă să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative".

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 6 decembrie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2023, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea înaintată de Prodan Andrei (f.d. 93).

La 7 martie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a prezentat instanței de apel motivarea cererii de apel.

În motivarea apelului, partea apelantă a indicat că potrivit Avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 nr. 0000214921 din 19.11.2021, cet. Prodan Andrei i-a fost calculat impozit pe avere în sumă de 16 883, 31 lei aferent bunurilor imobile cu numerele cadastrale *****, *****,*****, *****, *****, care potrivit Registrului bunurilor imobile deținut de I.P. „Agenția Servicii Publice"

Departamentul Cadastru, aparțin cu drept de proprietate comună în devălmășie cet. Prodan Andrei, Prodan Veaceslav și Prodan Lidia.

Partea apelantă făcând referire la prevederile art. 287^2-287^6 din Codul fiscal, art. 510 alin. (2) din Codul civil, art. 22 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, a menționat că informația despre persoanele fizice, care la situația din 1 noiembrie a anului de gestiune, dețin cu drept de proprietate bunuri imobiliare cu destinație locativă, este recepționată în baza datelor înregistrate în registrul bunurilor imobile. În funcție de informația respectivă și în cazul stabilirii certitudinii că bunurile imobile sunt obiecte ale impunerii, în condițiile art. 287^3 din Codul fiscal, de către Sistemul Informațional Automatizat al SFS „Impozit pe avere" se procesează și se generează avizele de plată, fiind ulterior expediate în adresa contribuabililor.

Partea apelantă a evidențiat că rolul organului fiscal se limitează doar la înștiințarea contribuabilului aferent sumei impozitului pe avere prin expedierea înștiințării (avizului de plată), toată informația privind subiectul, obiectul impunerii și baza impozabilă fiind recepționată de la Agenția Servicii Publice, Departamentul Cadastru. Astfel, reiterează că avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2021 nr. 0000214921 din 19.11.2021, a fost întocmit în baza informației recepționate de la ASP Departamentul cadastru, care la rândul său primește informația de la proprietarul bunului imobil.

Partea apelantă a atras atenția asupra faptului că, prin scrisoarea nr. 11-03/29955/2021 din 30.12.2021 a Departamentului Cadastru din cadrul Agenția Servicii Publice, s-a constatat că, dreptul titularilor Prodan Andrei, Prodan Veaceslav și Prodan Lidia asupra bunurilor imobile, menționate în cererea de chemare în judecată, a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile în temeiul certificatului de moștenitor legal nr.l-94 din 01.06.2021. Totodată, mărimea cotelor-părți din certificatul de moștenitor legal reflectă cota deținută de moștenitori din întregul patrimoniu succesoral și nu identifică cota-parte a moștenitorului dintr-un anumit bun imobil.

Partea apelantă a reiterând prevederile art. 248^5, 248^7 din Codul civil a explicat că, luând în considerație faptul că, în certificatul de moștenitor sunt descrise cotele-părți din întregul patrimoniu succesoral și nu concret dintr-un anumit bun imobil, până la partajul masei succesorale, moștenitorii sunt înregistrați în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate comună în devălmășie. Prin urmare, luând în considerare faptul că, la situația din 1 noiembrie 2021, bunurile imobile cu numerele cadastrale *****, *****, *****, *****, *****, aparțineau cu drept de proprietate comună în devălmășie cet. Prodan Andrei, Prodan Veaceslav și Prodan Lidia, în condițiile stabilite de art. 287^2 alin. (3) din Codul fiscal, constată că intimatul Prodan Andrei, este subiect al impunerii cu impozitul pe avere pentru perioada anului 2021.

Partea apelantă a punctat că art. 287^2 alin. (3) din Codul fiscal reglementează solidaritatea debitorilor pentru îndeplinirea obligațiilor fiscale, situația aplicabilă în cazul din speță. În acest context, ținând cont de prevederile art. 248^7 alin. (1) din Codul civil, precum și de scrisoarea Agenției Servicii Publice, Departamentul cadastru nr. 11-03/29955/2021 din 30.12.2021, conform căreia, în cazul în care bunurile imobile se află în proprietate comună în devălmășie, precum este cazul dat, informația se furnizează pe unul dintre proprietari (în cazul examinat informația a fost transmisă pe cet. Prodan Andrei), respectiv și Avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021, nr.0000214921 din 19.11.2021 a fost generat de către SIA a Serviciului Fiscal de Stat pe cet. Prodan Andrei.

Partea apelantă a evidențiat că, contractul de partaj a proprietății comune în devălmășie conform căruia au fost determinate cotele părți, a fost autentificat la notar pe 16 august 2022, iar toate modificările efectuate în Registrul bunurilor imobile după data de 1 noiembrie 2021 nu pot influența suma obligației fiscale calculată conform Avizului de plată la impozitul pe avere sau subiectul impunerii la determinarea impozitului pe avere conform parametrilor înregistrați la situația din 1 decembrie 2021.

Partea apelantă a relatat că în momentul emiterii avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 nr. 0000214921 - la 19.11.2021, datele cu privire la bunul imobil, valoarea acestuia și proprietari (coproprietari), au fost datele din Registrul bunurilor imobile existente la 1 noiembrie 2021. Astfel, avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021, nr. 0000214921 din 19 noiembrie 2021 a fost emis în strictă conformitate cu legea, cu respectarea competenței și procedurii stabilite în acest sens de legislație, iar alegațiile instanței de fond sunt neîntemeiate și nu pot servi drept temei pentru anularea acestuia și absolvirea de la obligația de a achita impozitul pe avere.

Coroborând circumstanțele de drept cu circumstanțele de fapt ale cauzei, partea apelantă a conchis că Avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021, nr. 0000214921 din 19.11.2021, în privința subiectului impunerii Prodan Andrei și a obiectelor impunerii, a fost emis de către Serviciul Fiscal de Stat, în strictă conformitate cu prevederile legislației, conform datelor deținute în registrul bunurilor imobile, furnizate de către Agenția Servicii Publice, în temeiul prevederilor Titlului VI^1 din Codul fiscal, iar din circumstanțele și argumentele enunțate de Serviciul Fiscal de Stat consideră drept neîntemeiată hotărârea instanței de fond din 13 noiembrie 2023, fiind constatată în acest sens interpretarea eronată a legii, motiv pentru care actul judecătoresc contestat este pasibil casării.

În materie de drept, apelul a fost întemeiat în baza prevederilor art. 192, 194, 231-234, 238-239 și 240 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ (f.d. 129-131).

Poziția intimatului și terților pe marginea apelului:

La 7 mai 2024, intimatul Prodan Andrei a depus referință asupra cererii de apel, prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2023.

În susținerea poziției sale, partea intimată a reiterat circumstanțele de fapt și temeiurile de drept prezentate în acțiunea de contencios administrativ, care au fost reținute în hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2023 (f.d. 137-139).

La 9 august 2024, terții Prodan Veaceslav și Prodan Lidia au depus referințe asupra cererii de apel, prin care au solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2023 (f.d. 151, 152-154).

Admisibilitatea apelului:

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 10 iunie 2024, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), cauza de contencios administrativ a fost redistribuită spre examinare în ordine de apel, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Mîra Ghenadie

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, „*instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului*".

Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, „*apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanţei de apel*".

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost pronunțat public la 13 noiembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 6 decembrie 2023. Astfel, Completul judiciar constată că apelul a fost depus în termenul legal.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, „*motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată*".

În dosarul cauzei nu există dovada că hotărârea motivată a fost notificată părții apelante. Motivarea apelului a fost depusă pe 7 martie 2024, respectând astfel dispozițiile art. 232 alin. (2) din Codul administrativ

Potrivit art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, „*cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit*".

Completul judiciar a stabilit că cererea de apel a fost semnată de către directorii adjuncți ai Serviciului Fiscal de Stat, Griciuc Petru și Belous Victoria, iar motivarea apelului a fost semnată de către directorul Serviciului Fiscal de Stat, Golban Olga.

În astfel de circumstanțe, în temeiul reglementărilor prevăzute la art. 232-233, 236 și 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios

administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care se purcede la examinarea apelului în fond.

Argumentele părților în cadrul judecării apelului:

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, reprezentantul apelantului, Serviciului Fiscal de Stat, Estrati Gheorghe a pledat pentru admiterea apelului în sensul formulat.

În cadrul ședinței de judecată, intimatul Prodan Andrei și reprezentantul său, avocatul Pînzaru Dorian, nu s-au prezentat, citarea legală fiind îndeplinită. Totuși, prin referință, au solicitat examinarea cauzei în lipsa acestora. Astfel, Completul judiciar, conform prevederilor art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, a dispus examinarea cauzei în lipsa părții intimate, ce a fost citată legal despre timpul și locul examinării cauzei.

În cadrul ședinței de judecată, terții Prodan Lidia și Prodan Veaceslav, nu s-au prezentat, citarea legală fiind îndeplinită. Totuși, prin referință, au solicitat examinarea cauzei în lipsa acestora. Astfel, Completul judiciar, conform prevederilor art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, a dispus examinarea cauzei în lipsa terților, ce au fost citați legal despre timpul și locul examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind participanții prezenți în cadrul ședinței de judecată și studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră că apelul este admisibil şi urmează a fi admis, cu casarea hotărârii primei instanţe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, „*examinând cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral hotărârea primei instanţei şi emite o nouă decizie*”.

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, „*instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces*”.

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, „*instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege*”.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară (*HirroBalani v. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Completului judiciar, prima instanță nu a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre lipsită de fundament temeinic și contrară materialului probator administrat.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, potrivit certificatului de moștenitor legal eliberat la 1 iunie 2021, moștenitori la întregul patrimoniu succesoral rămas după decesul cet. Prodan Tudor, ultimul domiciliu Republica Moldova, mun. Chişinău, or. *****, sunt: (*i*) la 3/8 cotă parte - fiul, Prodan Andrei; (*ii*) la 3/8 cotă parte - fiul, Prodan Veaceslav; (*iii*) la 1/4 cotă parte - soția supraviețuitoare, Prodan Lidia (f.d.a. 9-9 verso).

Conform certificatului eliberat la 22 iulie 2021 de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, bunul imobil cu nr. cadastral *****, situat în mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. *****, ap. 36, cu suprafața de 141,80 m^2, aparține cu drept de proprietate lui Prodan Lidia, Prodan Andrei și Prodan Veaceslav - 1.0 cotă parte, în temeiul actului de transmitere-primire nr. 36 din 31.12.2010, a contractului privind investițiile în construcții nr. 6174 din 12.10.2009 și a certificatelor de moștenitor nr. 1-94, 1-95, 1-96 din 1 iunie 2021 (f.d.9).

Potrivit certificatului eliberat la 5 iulie 2021 de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, bunurile imobile cu numerele cadastrale *****, cu suprafața de 214,60 m^2; 31561040.016.02, cu suprafața de 37,20 m^2; *****, cu suprafața de 20,60 m^2, situate în mun. Chișinău, *****, aparțin cu drept de proprietate lui Prodan

Lidia, Prodan Andrei și Prodan Veaceslav - 1.0 cotă parte, în temeiul dispoziției Primăriei Cricova nr.03-5/594 din 22 decembrie 2005, a extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 395 din 5 iulie 2004, a procesului-verbal de recepție nr. 117 din 8 decembrie 2005 și a certificatelor de moștenitor nr. 1-94, 1-95, 1-96 din 1 iunie 2021 (f.d.10-11).

La 19 noiembrie 2021, a fost întocmit Avizul de plată nr. 0000214921 pentru impozitul pe avere pe anul 2021, referitor la următoarele bunuri imobile:

1) bun imobil cu nr. cadastral ***** din mun. Chișinău, sect. Ciocana, *****, cu suprafața de 66,40 m² și baza impozabilă de 371.671,00 lei;

2) bun imobil cu nr. cadastral *****.000 din mun. Chișinău, *****, cu suprafața de 20,60 m² și baza impozabilă de 34.881,00 lei;

3) bun imobil cu nr. cadastral *****.000 din mun. Chișinău, *****, cu suprafața de 214,60 m² și baza impozabilă de 681.874,00 lei;

4) bun imobil cu nr. cadastral *****.000 din mun. Chișinău, *****, cu suprafața de 37,20 m² și baza impozabilă de 80.986,00 lei;

5) bun imobil cu nr. cadastral ***** din mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. *****, ap. 36, cu suprafața de 141,80 m² și baza impozabilă de 941.003,00 lei.

În total, suprafața acestor bunuri imobile este de 480,60 m², iar baza impozabilă totală este de 2 110 414,00 lei.

Conform Avizului de plată pentru impozitul pe avere aferent anului 2021, intimatului Prodan Andrei i-a fost stabilit un impozit pe avere în valoare de 16 883,31 lei (f.d. 8).

Nefiind de acord cu avizul de plată la impozitul pe avere, Prodan Andrei la 2 decembrie 2021 a depus în adresa Serviciului Fiscal de Stat cerere prealabilă (înregistrată cu nr. 142194-AE din 02.12.2021), prin care a solicitat anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 cu nr. 0000214921 din 19.11.2021 (f.d.12-13).

Prin răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 26/2-2-14/131084 din 6 decembrie 2021, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău din cadrul Serviciului Fiscal de Stat a comunicat intimatului Prodan Andrei că, „*calcularea impozitului pe avere potrivit Titlului VII din Codul fiscal, se realizează în baza informației privind bunurile imobile, titularii de drepturi de proprietate, precum şi valoarea estimată a bunurilor în scopul impozitării, înregistrată în registrul bunurilor imobile la situația din 1 noiembrie a anului de gestiune. Astfel, pentru a clarifica neconformitatea descrisă în solicitare şi a avea temei pentru efectuarea schimbărilor de rigoare în sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat, a fost transmisă interpelare către Departamentul Cadastru din cadrul I.P. „Agenţia Servicii Publice”. La recepționarea răspunsului de la ASP va fi informat suplimentar*” (f.d.14).

Potrivit răspunsului Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu nr.11-03/29955/2021 din 30 decembrie 2021, se reține că, Departamentul cadastru al Instituției Publice „Agenţia Servicii Publice” a examinat demersul Serviciului Fiscal

de Stat nr.26/2-2-08/131269 din 1 decembrie 2021, referitor la examinarea informației aferente bunurilor imobile deținute în proprietate de cet. Prodan Andrei la situația din 1 noiembrie 2021 şi comunică următoarele: „*Dreptul titularului Prodan Andrei, precum şi a titularului Prodan Veaceslav şi Prodan Lidia asupra bunurilor imobile vizate în demers, a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile în temeiul certificatului de moştenitor legal nr.1-94 din 01.06.2021. Menţionează faptul că, mărimea cotelor părţi din certificatul de moştenitor legal reflectă cota deținută de moștenitori din întregul patrimoniu succesoral şi nu identifică cota-parte a moștenitorului dintr-un anumit bun imobil. Astfel, ținând cont că în certificatul de moștenitor sunt descrise cotele părţi din întregul patrimoniu succesoral şi nu concret dintr-un anumit bun imobil, până la partajul masei succesorale, moștenitorii sunt înregistrați în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate comună în devălmășie. Iar, urmare a partajului masei succesorale, potrivit art. 2498 alin. (2) din Codul civil, se determină care bunuri sau cote-părţi din dreptul asupra bunurilor, precum şi care drepturi şi obligații ale masei succesorale se dobândesc de către fiecare comoștenitor. Conform modului de transmitere a informației solicitate de către Serviciul Fiscal de Stat prin demersul nr.26-08/3-09/115027 din 19.10.2021, în cazul în care bunurile imobile se află în proprietate comună în devălmășie, precum este cazul dat, informația se furnizează pe unul dintre coproprietari (în cazul examinat informația a fost transmisă pe cet. Prodan Andrei). Ţinând cont de cele relatate mai sus, în rezultatul examinării demersului menționat, se constată faptul că nu au fost depistate careva divergențe sau abateri între informația furnizată către Serviciul Fiscal de Stat şi informația ținută în Registrul bunurilor imobile pentru bunurile imobile cu numerele cadastrale *****; *****; ***** şi ******” (f.d.15).

Prin răspunsul nr. 26/1-01-09-170 din 31 ianuarie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a comunicat intimatului Prodan Andrei despre lipsa temeiului legal de modificare a avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 (f.d. 17-18).

La 4 martie 2022, Prodan Andrei a depus prezenta acțiunea în contencios administrativ către Serviciului Fiscal de Stat, terți Prodan Lidia și Prodan Veaceslav, solicitând anularea avizului de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de Prodan Andrei, anulând avizul de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către prima instanță, este una greșită, fiind adoptată cu aprecierea eronată a normelor materiale în coroborare cu circumstanţele faptice ale cauzei.

Admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 3 din Codul administrativ, „*legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept*".

Articolul 5 din Codul administrativ, prevede că „*activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea*".

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, „*dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod*".

Conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare)*".

Din punct de vedere a felului acțiunii în contencios administrativ, reieșind din cerințele formulate în acțiunea - *anularea avizului de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021*, Completul de judecată apreciază acțiunea înaintată de Prodan Andrei drept o acțiune în contestare.

Potrivit art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, „*cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ*".

În acord cu prevederile art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, „*acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel*".

Astfel, ținând cont de obiectul acțiunii și având în vedere prevederile art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or, obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin. (2) și (3) a art.191 din Codul administrativ.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamantul Prodan Andrei, cu respectarea competenței jurisdicționale materiale și teritoriale.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, „*actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public*".

Articolul 11 alin. (1) lit. a) și (2) din Codul administrativ, prescrie că „*actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia*”.

La caz, instanța de apel atestă că actul administrativ individual, identificat prin avizul de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021, reprezintă act administrativ defavorabil reclamantului Prodan Andrei, or, prin acesta a fost stabilită obligația lui Prodan Andrei de a achita un impozit pe avere în valoare de 16 883,31 lei, cu care ultimul nu este de acord (f.d. 8).

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, „*persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei*”.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, „*drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă*”.

În accepţiunea art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente*”.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere*”.

Completul judiciar reține că, unul dintre elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, reclamantul care înaintează acțiuna trebuie să urmărească și să justifice procesual, pentru testul de admisibilitate, revendicarea unui drept subiectiv propriu căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă contestată.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat. Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11

alin. (2) enunțul 1 din Codul administrativ) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

În speță, reclamantul Prodan Andrei este destinatarul actului administrativ contestat.

Astfel, din circumstanțele expuse de reclamant în acțiunea de contencios administrativ este evidentă revendicarea încălcării drepturilor sale prin activitate administrativă conform art. 20, 39 și 189 alin. (1) din Codul administrativ. Reclamantul Prodan Andrei este destinatar al efectelor actului administrativ defavorabil contestat, invocând faptul că prin acțiunile autorității publice pârâte i-au fost încălcate drepturile garantate de art. 8 alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, respectiv, nu-i poate fi aplicată regula acțiunii populare pentru a declara acțiunea inadmisibilă în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În lumina circumstanțelor relatate, Completul de judecată conchide că prin acțiunea depusă, reclamantul Prodan Andrei a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 19 din Codul administrativ, „*cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative*”.

Potrivit art. 162 din Codul administrativ, „*procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual*”.

La rândul său prevederile art. 164 alin. (1) Cod administrativ, stipulează că „*cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă*”.

Conform art. 208 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, prevede că „*până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege. Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deşi termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acţiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terţ*”.

În conformitate cu art. 267 alin. (1) din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*decizia organului fiscal sau acţiunea funcţionarului fiscal poate fi contestată numai de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acţiunea ori de reprezentantul ei, în modul stabilit de prezentul cod*”.

Potrivit art. 268 alin. (1) din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*contestaţia împotriva deciziei organului fiscal sau acţiunii funcţionarului fiscal poate fi depusă, dacă prezentul cod nu prevede altfel, în decursul a 30 de zile de la data comunicării deciziei sau a întreprinderii acţiunii*

contestate. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, el poate fi restabilit, la cererea persoanei vizate în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acţiunea, de Serviciul Fiscal de Stat".

Conform art. 269 din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*contestaţia împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acţiunii funcţionarului fiscal se depune la Serviciul Fiscal de Stat şi se examinează de către acesta. În cazul unui dezacord cu decizia pe care Serviciul Fiscal de Stat a emis-o pe marginea contestaţiei, contribuabilul este în drept să se adreseze în instanţa de judecată competentă*".

Potrivit art. 271 alin. (1) din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*pe marginea contestaţiei împotriva deciziei organului fiscal poate fi emisă una din următoarele decizii privind: a) respingerea contestaţiei şi menţinerea deciziei contestate; b) satisfacerea parţială a contestaţiei şi modificarea deciziei contestate; c) satisfacerea contestaţiei şi anularea deciziei contestate; d) suspendarea executării deciziei contestate şi efectuarea unui control repetat*".

Din lucrările cauzei rezultă că la 19 noiembrie 2021, a fost întocmit Avizul de plată nr. 0000214921 pentru impozitul pe avere pe anul 2021, în privința Prodan Andrei, prin care i-a fost stabilit un impozit pe avere în valoare de 16 883,31 lei (f.d. 8).

Nefiind de acord cu avizul de plată la impozitul pe avere, Prodan Andrei la 2 decembrie 2021 a depus în adresa Serviciului Fiscal de Stat cerere prealabilă (înregistrată cu nr. 142194-AE din 02.12.2021), prin care a solicitat anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 cu nr. 0000214921 din 19.11.2021 (f.d.12-13).

Prin răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 26/2-2-14/131084 din 6 decembrie 2021, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău din cadrul Serviciului Fiscal de Stat a comunicat intimatului Prodan Andrei că „*calcularea impozitului pe avere potrivit Titlului VII din Codul fiscal, se realizează în baza informației privind bunurile imobile, titularii de drepturi de proprietate, precum şi valoarea estimată a bunurilor în scopul impozitării, înregistrată în registrul bunurilor imobile la situația din 1 noiembrie a anului de gestiune. Astfel, pentru a clarifica neconformitatea descrisă în solicitare şi a avea temei pentru efectuarea schimbărilor de rigoare în sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat, a fost transmisă interpelare către Departamentul Cadastru din cadrul I.P. „Agenţia Servicii Publice”. La recepționarea răspunsului de la ASP va fi informat suplimentar*" (f.d.14).

Prin răspunsul nr. 26/1-01-09-170 din 31 ianuarie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a comunicat intimatului Prodan Andrei despre lipsa temeiului legal de modificare a avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 (f.d. 17-18).

În acțiunea sa, partea reclamantă susține că răspunsul nr. 26/1-01-09-170 din 31 ianuarie 2022 a fost recepționat de Prodan Andrei la 18 februarie 2022. La

materialele cauzei lipsește dovada notificării răspunsului nr. 26/1-01-09-170 din 31 ianuarie 2022.

În acelaşi timp, art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, stipulează că „*acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia*".

Nefiind de acord cu răspunsul nr. 26/1-01-09-170 din 31 ianuarie 2022 a Serviciului Fiscal de Stat, la 4 martie 2022, Prodan Andrei a depus prezenta acțiune în contencios administrativ.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, reclamantul Prodan Andrei este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a respectat procedura de adresare în instanța de judecată, precum și termenul de depunere a acțiunii în instanța de judecată, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care considerente, instanța de fond corect a conchis asupra întrunirii condițiilor de admisibilitate a acțiunii.

Referitor la fondul acțiunii.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, „*examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e)*".

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, „*fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia*".

La acest capitol, se reține și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, „*instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți*".

În cele ce succed, Completul judiciar reiterează că reclamantul Prodan Andrei înaintând prezenta acțiune contestă avizul de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021, prin care i-a fost calculat impozitul pe avere în valoare de 16 883,31 lei.

În contextul pretențiilor deduse judecății, instanța de apel reține că, potrivit art. 5 pct. 2) din Codul fiscal, „***contribuabil, subiect al impunerii*** *- persoană care, conform legislaţiei fiscale, este obligată să calculeze şi/sau să achite la buget orice impozite şi taxe, penalităţile şi amenzile respective; persoană care, conform legislaţiei fiscale, este obligată să reţină sau să perceapă de la altă persoană şi să achite la buget plăţile indicate*".

Conform art. 8 alin. (2) lit. e) din Codul fiscal, „*contribuabilul este obligat să achite la buget, la timp şi integral, sumele calculate ale impozitelor şi taxelor, asigurând exactitatea şi veridicitatea dărilor de seamă fiscale prezentate*”.

În conformitate cu art. 129 pct. 6) și 13) din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „***obligaţie fiscală*** *- obligaţie a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistenţă medicală şi contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) şi/sau amendă*”.

Conform art. 287^1 din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „***impozitul pe avere*** *reprezintă impozitul aplicat asupra averii contribuabilului sub formă de bunuri imobiliare cu destinaţie locativă, inclusiv căsuţele de vacanţă (cu excepţia terenurilor), în cazul în care acestea satisfac condiţiile specificate în prezentul titlu*”.

Potrivit art. 287^2 din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*subiecţi ai impunerii sunt persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare cu destinaţie locativă, inclusiv căsuţele de vacanţă (cu excepţia terenurilor), pe teritoriul Republicii Moldova. În cazul în care bunurile imobiliare reglementate de prezentul titlu se află în proprietate (în folosinţă) comună în diviziune a mai multor persoane, subiect al impunerii este considerată fiecare dintre aceste persoane, în cota-parte care îi revine.* ***În cazul în care bunurile imobiliare reglementate de prezentul titlu se află în proprietate comună în devălmăşie, subiect al impunerii este considerat, în baza acordului comun, unul din proprietari (coproprietari). În acest caz, toţi proprietarii (coproprietarii) poartă o răspundere solidară pentru îndeplinirea obligaţiilor fiscale***”.

În conformitate cu prevederile art. 287^3 alin. (1) și (4) din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*obiect al impunerii îl constituie bunurile imobiliare cu destinaţie locativă, inclusiv căsuţele de vacanţă (cu excepţia terenurilor), precum şi cotele-părţi, a căror totalitate întruneşte cumulativ următoarele condiţii: a) valoarea estimată totală constituie 1,5 milioane şi mai mult; b) suprafaţa totală constituie 120 m^2 şi mai mult. Nu constituie obiect al impunerii bunurile imobiliare, inclusiv cotele-părți, aflate în posesia persoanei, a căror valoare totală nu depășește 1,5 milioane de lei și suprafața nu depășește 120 m2.* ***Baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri, apreciată de către organele cadastrale teritoriale***”.

Conform art. 287^4 din Codul fiscal, „*cota impozitului reprezintă 0,8% din baza impozabilă*”.

Articolul 287^6 din același Cod, prescrie că „*calcularea impozitului pe avere și prezentarea avizelor de plată se realizează de către Serviciul Fiscal de Stat în termen de până la 10 decembrie pentru* ***situația existentă la 1 noiembrie a anului de gestiune***”.

Potrivit art. 287[7] din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*impozitul pe avere se achită la bugetul de stat în termen de până la 25 decembrie a anului de gestiune*”.

Articolul 170 din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), stabilește că „*stingerea obligaţiei fiscale se face prin: achitare, anulare, prescripţie, scădere, compensare sau executare silită*”.

Potrivit art. 191 alin. (1), (2) și (6) din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*avizul de plată a obligaţiei fiscale reprezintă o înştiinţare scrisă prin care organul fiscal sau o altă autoritate cu atribuţii de administrare fiscală cere contribuabilului să stingă obligaţiile fiscale indicate în el. Avizul de plată se întocmeşte şi se remite contribuabilului în cazul în care obligaţia fiscală este calculată de organul fiscal sau de o altă autoritate publică cu atribuţii de administrare fiscală, excepţie făcând cazurile în care calculul este efectuat în funcţie de rezultatele controalelor fiscale. Avizul de plată a obligaţiei fiscale intră în vigoare la data la care contribuabilul l-a primit şi este valabil până la stingerea obligaţiei fiscale sau până la anularea lui*”.

În conformitate cu art. 192 alin. (1) și (2) din Codul fiscal (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), „*avizul de plată a obligaţiei fiscale se remite contribuabilului până la expirarea termenului de stingere a obligaţiei fiscale indicat în el, dacă legislaţia fiscală nu prevede altfel. Obligaţiile fiscale indicate în avizul de plată trebuie să fie stinse în termenele indicate în aviz*”.

Raportând cadrul legal precitat la circumstanțele faptice ale cauzei, Completul judiciar reține că, potrivit certificatului eliberat la 22 iulie 2021 de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, bunul imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. *****, ap. 36, cu suprafața de 141,80 m^2, aparține cu drept de proprietate lui Prodan Lidia, Prodan Andrei și Prodan Veaceslav - 1.0 cotă parte, în temeiul actului de transmitere-primire nr. 36 din 31.12.2010, a contractului privind investițiile în construcții nr. 6174 din 12.10.2009 și a certificatelor de moștenitor nr. 1-94, 1-95, 1-96 din 1 iunie 2021 (f.d.9).

Conform certificatului eliberat la 5 iulie 2021 de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, bunurile imobile: 1) nr. cadastral *****, cu suprafața de 214,60 m^2; 2) nr. cadastral 31561040.016.02, cu suprafața de 37,20 m^2; 3) nr. cadastral *****, cu suprafața de 20,60 m^2, situate în mun. Chișinău, *****, aparțin cu drept de proprietate lui Prodan Lidia, Prodan Andrei și Prodan Veaceslav - 1.0 cotă parte, în temeiul dispoziției Primăriei Cricova nr.03-5/594 din 22 decembrie 2005, a extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 395 din 5 iulie 2004, a procesului-verbal de recepție nr. 117 din 8 decembrie 2005 și a certificatelor de moștenitor nr. 1-94, 1-95, 1-96 din 1 iunie 2021 (f.d.10-11).

Potrivit răspunsului Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu nr.11-03/29955/2021 din 30 decembrie 2021, se reține că, Departamentul cadastru al Instituției Publice „Agenţia Servicii Publice” a examinat demersul Serviciului Fiscal

de Stat nr.26/2-2-08/131269 din 1 decembrie 2021, referitor la examinarea informației aferente bunurilor imobile deținute în proprietate de cet. Prodan Andrei la situația din 1 noiembrie 2021 şi comunică următoarele: „*Dreptul titularului Prodan Andrei, precum şi a titularului Prodan Veaceslav şi Prodan Lidia asupra bunurilor imobile vizate în demers, a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile* ***în temeiul certificatului de moştenitor legal nr.1-94 din 01.06.2021****. Menţionează faptul că, mărimea cotelor părţi din certificatul de moştenitor legal reflectă cota deţinută de moştenitori din întregul patrimoniu succesoral şi nu identifică cota-parte a moştenitorului dintr-un anumit bun imobil. Astfel, ţinând cont că în certificatul de moştenitor sunt descrise cotele părţi din întregul patrimoniu succesoral şi nu concret dintr-un anumit bun imobil, până la partajul masei succesorale,* ***moştenitorii sunt înregistraţi în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate comună în devălmăşie****. Conform modului de transmitere a informației solicitate de către Serviciul Fiscal de Stat prin demersul nr.26-08/3-09/115027 din 19.10.2021, în cazul în care bunurile imobile se află în proprietate comună în devălmăşie, precum este cazul dat, informația se furnizează pe unul dintre coproprietari (în cazul examinat informația a fost transmisă pe cet. Prodan Andrei). Ţinând cont de cele relatate mai sus, în rezultatul examinării demersului menționat, se constată faptul că nu au fost depistate careva divergențe sau abateri între informația furnizată către Serviciul Fiscal de Stat şi informația ținută în Registrul bunurilor imobile pentru bunurile imobile cu numerele cadastrale *****; *****; ***** şi ******” (f.d.15).

În conformitate cu art. 510 alin. (2) din Codul civil, „*în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândeşte la data înregistrării în registrul bunurilor imobile, cu excepţiile prevăzute de lege*”.

Potrivit art. 22 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, „*Registrul bunurilor imobile este documentul de bază al cadastrului. Dacă datele din registrul bunurilor imobile nu coincid cu datele din alte documente cadastrale sau cu datele constatate pe teren, se consideră veridice datele din registrul bunurilor imobile, cu excepţia cazurilor de eroare tehnică evidentă*”.

Astfel, la data emiterii actului administrativ contestat, subiecţii impunerii au fost determinaţi în baza informaţiei transmise de către I.P. „Agenţra Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, inclusiv şi în cazul în care bunurile imobiliare se aflau în proprietate comună în devălmăşie

Aşadar, informaţia despre persoanele fizice, care la situaţia din 1 noiembrie a anului de gestiune, deţin cu drept de proprietate bunuri imobiliare cu destinaţie locativă, este recepţionată în baza datelor înregistrate în registrul bunurilor imobile

În conformitate cu art. 2485 alin. (1) – (3) din Codul civil, „*dacă cel care a lăsat moştenirea are mai mulţi moştenitori (comoştenitori), masa succesorală devine proprietatea comună a comoştenitorilor din momentul deschiderii moştenirii (indiviziune). Indiviziunea încetează prin partaj sau prin dobândirea de către*

aceeaşi persoană a tuturor cotelor succesorale. Până la încetarea indiviziunii se aplică dispoziţiile art. 2486-2497".

Conform art. 2487 din Codul civil, „*în cazul în care drepturile comoştenitorilor asupra anumitor bunuri din masa succesorală se înregistrează într-un registru de publicitate pînă la partaj, cota-parte din dreptul respectiv nu se indică*".

Potrivit certificatului de moștenitor legal eliberat la 1 iunie 2021, moștenitori la întregul patrimoniu succesoral rămas după decesul cet. Prodan Tudor, ultimul domiciliu Republica Moldova, mun. Chişinău, or. *****, sunt: (*i*) la 3/8 cotă parte - fiul, Prodan Andrei; (*ii*) la 3/8 cotă parte - fiul, Prodan Veaceslav; (*iii*) la 1/4 cotă parte - soția supraviețuitoare, Prodan Lidia (f.d.a. 9-9 verso).

Completul judiciar notează că, în baza certificatului de moștenitor legal, cotele-părți menționate reflectă drepturile moștenitorilor asupra întregului patrimoniu succesoral și nu asupra unui anumit bun imobil concret. În această situație, până la finalizarea partajului masei succesorale, moștenitorii dețin drepturi comune asupra bunurilor imobile din cadrul patrimoniului lăsat de defunct, fiind înregistrați astfel în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate comună în devălmășie.

Prin urmare, Completul judiciar apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de fond cu referire la faptul că „*reclamantului Andrei Prodan îi aparţine dreptul asupra 3/16 cotă-parte din dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile situate în mun. Chişinău, or. Cricova, str.Renaşterii, nr. 9, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile eliberat de Agenţia Servicii Publice*". Or, actele cauzei, în special certificatele Instituției publice „Agenția Servicii Publice", Serviciul cadastral teritorial Chișinău, nr. 0100520067 din 22 iulie 2021, nr. 3156104016 din 5 iulie 2021 și răspunsul Instituției Publice „Agenția Servicii Publice" nr.11-03/29955/2021 din 30 decembrie 2021, denotă faptul că la situația din ***1 noiembrie 2021***, bunurile imobile: 1) nr. cadastral *****, situat în mun. Chișinău, sect. Ciocana, *****, cu suprafața de 66,40 m² și baza impozabilă de 371.671,00 lei; 2) nr. cadastral *****.000, situat în mun. Chișinău, *****, cu suprafața de 20,60 m² și baza impozabilă de 34.881,00 lei; 3) nr. cadastral *****.000, situat în mun. Chișinău, *****, cu suprafața de 214,60 m² și baza impozabilă de 681.874,00 lei; 4) nr. cadastral *****.000, situat în mun. Chișinău, *****, cu suprafața de 37,20 m² și baza impozabilă de 80.986,00 lei; 5) nr. cadastral *****, situat în mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. *****, ap. 36, cu suprafața de 141,80 m² și baza impozabilă de 371.671,00 lei, ***aparțineau cu drept de proprietate comună în devălmășie intimatului Prodan Andrei și terților Prodan Veaceslav și Prodan Lidia***.

Astfel, în opinia Completul judiciar, Serviciul Fiscal de Stat corect nu a acceptat, în contextul impozitării pentru anul 2021, faptul că Prodan Andrei ar deține un drept exclusiv asupra unei cote-părți de 3/16 din bunuri, așa cum susține instanța de fond, or, potrivit Extrasului din Registrul bunurilor imobile nr. 3156104016 din 28 iulie 2022, dreptul de proprietate asupra 3/16 cotă-parte din bunurile imobile

situate în mun. Chișinău, or. *****, a fost înregistrat abia la 17 august 2022 (f.d. 43-44)

În context, Completul judiciar nu poate reține alegațiile reclamantului Prodan Andrei, preluate de prima instanță, cu referire la existența în speță a contractului de partaj a proprietății comune în devălmășie nr. 1-169 din 16 august 2022, prin care au fost determinate cotele părți din proprietatea comună în devălmășie asupra bunurilor imobile situate în mun. Chișinău, or. *****, or, prin acest act juridic odată în plus se dovedește faptul că la data emiterii avizului de plată nr. 0000214921 din 19 noiembrie 2021 a impozitului pe avere pentru anul 2021, bunurile imobile suspuse impozitării aparțineau cu drept de proprietate comună în devălmășie intimatului Prodan Andrei și terților Prodan Veaceslav și Prodan Lidia.

La acest captiol, Completul de judecată relevă că, avizul de plată nr. 0000214921 din 19 noiembrie 2021, prin care s-a stabilit impozitul pe avere pentru anul 2021, a fost emis în baza informațiilor disponibile din Registrul bunurilor imobile la 1 noiembrie 2021. La acea dată, bunurile imobile situate în mun. Chișinău, or. ***** se aflau în proprietate comună în devălmășie, conform datelor oficiale din Registru bunurilor imobile, iar contractul de partaj invocat de reclamant, din 16 august 2022, este ulterior acestui termen.

Astfel, Completul judiciar menționează că, contractul de partaj al proprietății comune în devălmășie din 16 august 2022, deși este un document semnat și valabil între părțile implicate, nu poate influența situația fiscală pentru anul 2021, întrucât nu era încă înregistrat în Registrul bunurilor imobile la momentul emiterii avizului de plată. Actul de partaj, semnat după data avizului de plată, nu poate modifica situația de la momentul respectiv și nu afectează temeinicia impozitului aplicat pentru anul 2021. Până la momentul finalizării partajului și a înregistrării acestuia, proprietatea imobiliară rămâne în continuare indivizibilă și nu poate modifica, în mod retroactiv, situația fiscală a anului 2021.

Astfel că datele noi estimate de către Agenţia Servicii Publice după data de 1 noiembrie 2021, nu sunt aplicabile situaţiei din speţă.

În concluzie, Completul judiciar apreciază că, la data emiterii avizului de plată pentru impozitul pe avere din 2021, autoritatea publică pârâtă a procedat în mod corect, având în vedere datele din Registrul bunurilor imobile la 1 noiembrie 2021.

Completul judiciar reiterează că baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri, apreciată de către organele cadastrale teritoriale (art. 287^3 alin. (4) din Codul fiscal). Acest principiu este fundamentat pe reglementările în vigoare privind impozitarea bunurilor imobile, care prevede că autoritățile cadastrale au atribuția de a evalua și actualiza valoarea bunurilor imobiliare, având în vedere caracteristicile și locația acestora.

În asemenea circumstanțe, Completul judiciar apreciază că apelantul Serviciul Fiscal de Stat întemeiat a determinat faptul că intimatul Prodan Andrei este subiect al impunerii cu impozitul pe avere pentru perioada anului 2021, fiind unul dintre

coproprietarii bunurilor imobile aflate în proprietate comună în devălmășie, având în vedere dispozițiile articolului 287^2 alin. (3) din Codul fiscal.

Ca urmare, sintetizând cele reliefate *supra*, instanţa de apel constată că bunurile imobile deținute în proprietate comună în devălmășie la situația din 1 noiembrie 2021, constituie obiect al impunerii în sensul art. 287^3 din Codul fiscal, în condiţiile în care, în total, suprafața acestor bunuri imobile este de 480,60 m², iar baza impozabilă totală este de 2 110 414,00 lei. Prin urmare, obligaţia fiscală privind impozitul pe avere pentru anul 2021 în privinţa subiectului impunerii constituie 16 883,31 lei (2 110 414,00 x 0,8%).

În contextul celor expuse, Completul judiciar constată că Serviciul Fiscal de Stat, la emiterea avizul de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021 în privința lui Prodan Andrei, şi-a exercitat corect dreptul discreţionar conform prevederilor art. 225 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ în limitele legale prevăzute de Codul fiscal şi conform scopului acordat prin Lege.

Completul judiciar nu poate admite poziția instanței de fond cu referire la faptul că „*la caz lipseşte un acord comun între proprietarii bunurilor imobile proprietate comună în devălmăşie supuse impozitării în baza avizului contestat prin prezenta acțiune, pentru anul 2021, or, reclamantului în cazul în speță îi aparţine doar 3/8 cotă parte, fiind coproprietar al bunurilor indicate în avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2021 cu nr.0000214921 din 19.11.2021*”. Aceasta deoarece argumentul reclamantului, preluat de instanța de judecată, privind lipsa unui acord comun între coproprietarii bunurilor imobile nu are temei legal, în contradicție cu dispozițiile articolului 287^2 alin. (3) din Codul fiscal.

Completul de judecată notează că din interpretarea prevederilor art. 287^2 alin. (3) din Codul fiscal, se atestă că, în cazul bunurilor imobiliare aflate în proprietate comună în devălmășie, nu este necesar un acord expres între coproprietari pentru a stabili un subiect al impunerii. Potrivit acestui articol, unul dintre coproprietari poate fi desemnat subiect al impunerii pe baza unui acord comun, ***iar toți coproprietarii sunt răspunzători solidar pentru plata impozitului datora****t*.

Conform aceleași prevederi a art. 287^2 alin. (3) din Codul fiscal, chiar și în absența unui acord comun între coproprietari, aceștia poartă o ***răspundere solidară*** pentru îndeplinirea obligaţiilor fiscale. Acest mecanism de răspundere solidară are rolul de a asigura că obligațiile fiscale sunt îndeplinite corect și că impozitele pe avere sunt plătite pentru întreaga valoare a bunurilor imobile aflate în proprietate comună în devălmășie, indiferent de cotele-părți ce reflectă drepturile moștenitorilor asupra întregului patrimoniu succesoral.

Deci, la caz, este cert faptul că, atât prin înaintarea acţiunii în contencios administrativ, cât şi la înaintarea contestaţiei împotriva actului administrativ – avizul de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021, Prodan Andrei nu a prezentat Serviciului Fiscal de Stat, respectiv instanței de judecată careva probe pertinente şi concludente care să confirme circumstanţele pe care îşi întemeiază

obiecţiile. Aceasta, în condiţiile în care, potrivit art. 267 alin. (3) din Codul fiscal, „*obligaţia de a dovedi incorectitudinea deciziei emise de Serviciul Fiscal de Stat se atribuie persoanei care o contestă*”.

Prin urmare, se constată cu certitudine prin probele anexate la materialele cauzei că, actul administrativ – *avizul de plată nr. 0000214921 din 19 noiembrie 2021 a impozitului pe avere pentru anul 2021*, este emis de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prevederile legale şi conform procedurii stabilite, iar revendicările reclamantului expuse în cererea de chemare în judecată cu privire la ilegalitatea actului administrativ contestat sunt neîntemeiate.

Drept urmare, fiind reținută legalitatea avizul de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021, instanța de apel conchide și asupra netemeniciei solicitării subsecvente a reclamantului Prodan Andrei privind compensarea cheltuielilor de judecată, conform art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În circumstanţele de fapt şi de drept stabilite, Completul de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că, instanţa de fond neîntemeiat, cu aplicarea eronată a normelor de drept material și cu aprecierea eronată a probelor administrate, a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii.

Prin prisma acestor constatări, Completul de judecată, având în vedere faptul că, circumstanțele cauzei au fost incorect apreciate de către instanța de fond, normele de drept material fiind aplicate eronat, reiterează concluzia de a casa integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2023, cu adoptarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea în contencios administrativ înaintată de Prodan Andrei către Serviciului Fiscal de Stat privind anularea avizului de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021, se respinge ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c), alin. (3) din Codul administrativ, art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Se admite apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 13 noiembrie 2023 și pe cauza dată se emite o nouă decizie, prin care:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Prodan Andrei către Serviciului Fiscal de Stat privind anularea avizului de plată nr. 0000214921 a impozitului pe avere pentru anul 2021.

Decizia este executorie de la emitere însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore